

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА
МИНИСТЪР

ЗА П О В Е Д

№ РД 09 - 734/12.05.2009 г.

На основание чл. 36, ал. 2 от Закона за професионалното образование и обучение, във връзка с чл. 42, ал. 1 и ал. 2 от Наредба № 3 от 15.04.2003 г. за системата на оценяване, при спазване изискванията на чл. 66, ал. 1 и ал. 2 от Административнопроцесуалния кодекс и във връзка с организирането и провеждането на държавните изпити за придобиване степен на професионална квалификация за професията

У Т В Ъ Р Ж Д А В А М

Национална изпитна програма за провеждане на държавни изпити за придобиване на трета степен на професионална квалификация за професия **код 621040 Техник-животновъд**, специалност **код 6210407 Коневъдство и конна езда** от професионално направление **код 621 Селско стопанство**, от Списъка на професиите за професионално образование и обучение по чл. 6 от Закона за професионалното образование и обучение.

Контрол по изпълнението на заповедта възлагам на Кирчо Атанасов – заместник-министър.

ДАНИЕЛ ВЪЛЧЕВ
ЗАМЕСТИНИК МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ И
МИНИСТЪР НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА

МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА

НАЦИОНАЛНА ИЗПИТНА ПРОГРАМА

**ЗА ПРОВЕЖДАНЕ НА ДЪРЖАВНИ ИЗПИТИ ЗА ПРИДОБИВАНЕ
НА ТРЕТА СТЕПЕН НА ПРОФЕСИОНАЛНА КВАЛИФИКАЦИЯ**

	Код по СПОО	Наименование
Професионално направление	621	СЕЛСКО СТОПАНСТВО
Професия	621040	ТЕХНИК–ЖИВОТНОВЪД
Специалност	6210407	КОНЕВЪДСТВО И КОННА ЕЗДА

Утвърдена със Заповед № РД 09 -/.....2009 г.

София, 2009 година

I. ПРЕДНАЗНАЧЕНИЕ И ЦЕЛ НА ИЗПИТНАТА ПРОГРАМА

Националната изпитна програма е предназначена за организиране и провеждане на държавните изпити по теория и по практика на професията и специалността за придобиване на **трета** степен на професионална квалификация по професията код **621040 Техник-животновъд**, специалност код **6210407 Коневъдство и конна езда** от Списъка на професиите за професионално образование и обучение по чл. 6 от Закона за професионалното образование и обучение.

Целта на настоящата национална изпитна програма е да определи единни критерии за оценка на професионалните компетентности на обучаваните, изискващи се за придобиване на **трета** степен на професионална квалификация по изучаваната специалност.

Националната изпитна програма е разработена във връзка с чл. 36 от Закона за професионалното образование и обучение (ЗПОО). До утвърждаване на ДОИ за придобиване на квалификация по професията настоящата Национална изпитна програма следва да се прилага само за системата на народната просвета.

Държавните изпити по теория и по практика на професията и специалността се провеждат в съответствие с изискванията на ЗПОО и Наредба № 3 от 15.04.2003 г. за системата на оценяване.

II. СЪДЪРЖАНИЕ НА НАЦИОНАЛНАТА ИЗПИТНА ПРОГРАМА

Настоящата национална изпитна програма съдържа:

- 1. За държавния изпит по теория на професията и специалността:**
 - а. Изпитните теми с план-тезиса на учебното съдържание.
 - б. Критерии за оценяване.
- 2. За държавния изпит по практика на професията и специалността:**
 - а. Указания за съдържанието на индивидуалните практически задания.
 - б. Критерии за оценяване.
- 3. Система за оценяване.**
- 4. Препоръчителна литература.**
- 5. Приложения:**
 - а. Примерен изпитен билет за държавния изпит по теория на професията и специалността.
 - б. Примерно индивидуално практическо задание.

III. ДЪРЖАВЕН ИЗПИТ ПО ТЕОРИЯ НА ПРОФЕСИЯТА И СПЕЦИАЛНОСТТА

1. Изпитни теми с план-тезис на учебното съдържание

Изпитна тема № 1: Зоохигиенни и екологични изисквания при отглеждане на коне

План-тезис:

- Избор на място за конеферма.
- Екологична оценка на въздушната среда и водата в конефермите.
- Зоохигиенни изисквания към помещенията за коне.
- Инфекция и инфекциозен процес.
- Икономически фактори, влияещи върху разположението на предприятието.

Приложна задача/казус: Изберете най-подходящото място за построяване на нова конеферма и направете екологична оценка на въздушната среда и водата, като анализирате предоставените ви данни и показатели. Обосновете отговора си.

Дидактически материали: Примерни данни и показатели, характеризиращи евентуални терени за застрояване, а така също и показатели, характеризиращи въздушната среда и водата във вече функционираща конеферма.

<i>Критерии за оценяване на изпитна тема № 1</i>	Максимален брой точки
1. Описва изискванията при избор на място за конеферма.	10
2. Изброява показателите за екологична оценка на въздушната среда и водата и описва изискванията към тях.	10
3. Описва зоохигиенните изисквания към помещенията за коне.	10
4. Дефинира понятието инфекция и изяснява развитието на инфекциозния процес.	5
5. Описва и анализира факторите, влияещи върху разположението на предприятието, от икономична гледна точка.	10
6. Решава приложната задача/казуса.	15
Общ брой точки	60

Изпитна тема № 2: Зооветеринарна охрана и профилактични мероприятия в конефермите

План-тезис:

- Зооветеринарна охрана на конефермите.
- Дезинфекция, дезинсекция и дератизация на конефермите.
- Имунитет и видове имунитет.
- Вентилационни системи и съоръжения в конефермите.
- Основни характеристики на предприемача.

Приложна задача/казус: Какви мерки ще предприемете, ако в съседна на вашата конеферма се е появило заразно за конете заболяване. Обосновете отговора си.

<i>Критерии за оценяване на изпитна тема № 2</i>	Максимален брой точки
1. Описва изискванията и мероприятията за зооветеринарна охрана на конефермите.	15
2. Дефинира понятията и описва начините за извършването на тези мероприятия.	10
3. Дефинира понятието имунитет и разграничава видовете имунитет.	10
4. Избира и описва подходящи вентилационни системи и съоръжения за конефермите.	10
5. Описва основните характеристики на предприемача.	5
6. Решава приложната задача/казуса.	10
Общ брой точки	60

Изпитна тема № 3: Екстериор и екстериорна преценка на конете

План-тезис:

- Същност и значение на екстериора и екстериорната преценка при конете.
- Окомерна преценка на екстериора на конете.
- Заболявания на ставите при конете.
- Тренировката като процес на управление.
- Структура на управлението.

Приложна задача/казус: Направете окомерна преценка на коня от предоставената ви снимка. Има ли недостатъци по крайниците и ако има, какви са те?

Дидактически материали: Зоотехническа снимка на кон (по възможност да има недостатъци по крайниците).

<i>Критерии за оценяване на изпитна тема № 3</i>	Максимален брой точки
1. Обяснява същността и разбира значението на екстериора и екстериорната преценка на конете.	10
2. Описва начина на извършване на окомерната преценка на екстериора на конете.	10
3. Описва и разграничава различните видове заболявания на ставите при конете и причините за тяхното възникване.	10
4. Изяснява разбирането за тренировката като процес на управление.	10
5. Описва структурата на управлението.	5
6. Решава приложната задача/казуса.	15
Общ брой точки	60

Изпитна тема № 4: Технологии за отглеждане на бременни кобили

План-тезис:

- Хранене на бременни кобили.
- Зоохигиенни изисквания при отглеждане на бременни кобили.
- Заразен аборт при кобилите.
- Технология на отглеждане на овес.
- Продължителност на упражненията с бременни кобили.

Приложна задача/казус: Да се състави дажба за хранене на бременни кобили по зададени данни - породен тип, живо тегло, период на бременността.

Дидактически материали: Примерни данни за породния тип, живото тегло и периода на бременността на кобилите, необходими за съставяне на дажбата. Норми за хранене на селскостопанските животни.

<i>Критерии за оценяване на изпитна тема № 4</i>	Максимален брой точки
1. Обяснява особеностите при хранене на бременни кобили.	10
2. Описва зоохигиенните изисквания при отглеждане на бременни кобили.	10
3. Описва клиничните признаци на заразния аборт и обяснява причините за възникването му.	10
4. Описва технологията на отглеждане на овес.	10
5. Демонстрира знания за продължителността на упражненията при тренинг на бременни кобили.	5
6. Решава приложната задача/казуса.	15
Общ брой точки	60

Изпитна тема № 5: Технологии за отглеждане на кърмещи кобили

План-тезис:

- Хранене на кърмещи кобили.
- Отглеждане на кърмещи кобили.
- Дурин по конете.
- Технология на отглеждане на люцерна.
- Преси за сено – класификация и общо устройство.

Приложна задача/казус: Да се изготви дневен режим за отглеждане на кърмещи кобили и да се изберат подходящи дажби за различните периоди на кърменето. Обосновете избора си.

Дидактически материали: Примерни дажби за различните периоди на кърменето.

<i>Критерии за оценяване на изпитна тема № 5</i>	Максимален брой точки
1. Обяснява особеностите при хранене на кърмещи кобили.	10
2. Обяснява изискванията при отглеждане на кърмещи кобили.	10
3. Описва клиничните признаци на дурина по конете и обяснява причините за възникването и начините за лекуването му.	10
4. Описва агротехниката на отглеждане на люцерна.	10
5. Описва устройството и нагласяването за работа на пресите за сено.	5
6. Решава приложната задача/казуса.	15
Общ брой точки	60

Изпитна тема № 6: Технологии за отглеждане на кончета

План-тезис:

- Хранене на кончета до и след отбиването.
- Групов тренинг на кончетата.
- Заразни бронхопневмонии по кончетата.
- Ботанически и биологични особености на люцерната.
- Самоходна косачка – общо устройство и технологичен процес.

Приложна задача/казус: Да се направи зоохигиенна преценка на помещения за отглеждане на кончета по зададени данни. Какви мерки ще предприемете, ако във вашата конеферма част от кончетата заболяят от заразна бронхопневмония?

Дидактически материали: Примерни данни, необходими за зоохигиенната преценка. Схема на самоходна косачка.

<i>Критерии за оценяване на изпитна тема № 6</i>	Максимален брой точки
1. Обяснява и разграничава особеностите при хранене на кончета до и след отбиването.	10
2. Описва времето и начина на провеждане на груповия тренинг на кончетата.	10
3. Описва признаците на болестите и обяснява причините за възникване и начините за лекуването им.	10
4. Описва ботаническите и биологични особености на люцерната.	10
5. Описва устройството и технологичния процес на самоходна косачка.	5
6. Решава приложната задача/казуса.	15
Общ брой точки	60

Изпитна тема № 7: Технологии за отглеждане на жребци

План-тезис:

- Хранене и отглеждане на жребци в неслучен и случен период.
- Основни принципи на тренинга.
- Колики при конете - obturационна и obstipационна колики.
- Скорост на упражненията с конете.
- Инвестиране в предприятието.

Приложна задача/казус: Да се съставят дажби за случен и неслучен период на отглеждане на жребци.

Дидактически материали: Норми за хранене на селскостопанските животни.

<i>Критерии за оценяване на изпитна тема № 7</i>	Максимален брой точки
1. Обяснява и разграничава особеностите при хранене и отглеждане на жребци в случен и неслучен период.	15
2. Обяснява основните принципи на тренинга.	10
3. Описва и разграничава клиничните признаци на двата вида колики, както и причините за възникване и начините за лекуването им.	10
4. Демонстрира знания за скоростта на упражненията с конете при тренинг.	5
5. Описва начините за инвестиране в предприятието.	5
6. Решава приложната задача/казуса.	15
Общ брой точки	60

Изпитна тема № 8: Технологии за отглеждане на коне в тренинг

План-тезис:

- Хранене и отглеждане на коне в тренинг.
- Тренинг и изпитване на ездрави коне.
- Хронични безексудативни възпаления на ставите при конете.
- Брой на повторенията на упражнения с коне.
- Предприемачество и предприемачи.

Приложна задача/казус: Да се състави дажба за коне в тренинг с определена интензивност на натоварване.

Дидактически материали: Норми за хранене на селскостопанските животни.

<i>Критерии за оценяване на изпитна тема № 8</i>	Максимален брой точки
1. Обяснява особеностите при хранене и отглеждане на коне в тренинг.	10
2. Описва процеса на тренинг и начините за изпитване на ездовите коне.	15
3. Описва видовете хронични безексудативни възпаления на ставите при конете и причините за тяхното възникване.	10
4. Демонстрира знания за броя на повторенията на упражненията при тренинг на коне.	5
5. Обяснява същността на предприемачеството и разграничава видовете предприемачи.	5
6. Решава приложната задача/казуса.	15
Общ брой точки	60

Изпитна тема № 9: Технологии за отглеждане на работни коне

План-тезис:

- Хранене и отглеждане на работни коне.
- Тренинг и изпитване на конете във впряг.
- Остро разширение на стомаха при конете.
- Царевича - технология на отглеждане.
- Организация и нормиране на труда в конеферма.

Приложна задача/казус: Да се състави дажба за работни коне, извършващи определен вид работа - лека, средна или тежка.

Дидактически материали: Норми за хранене на селскостопанските животни.

<i>Критерии за оценяване на изпитна тема № 9</i>	Максимален брой точки
1. Обяснява особеностите при хранене и отглеждане на работни коне.	10
2. Описва процеса на тренинг и начините за изпитване на конете във впряг.	10
3. Описва клиничните признаци при остро разширяване на стомаха на конете и начина на лечение.	10
4. Описва технологията на отглеждане на царевичата.	10
5. Избира и описва подходяща организация и начин на нормиране на труда в конеферма.	5
6. Решава приложната задача/казуса.	15
Общ брой точки	60

Изпитна тема № 10: Използване на конете

План-тезис:

- Екстериорни особености на различни ползвателни типове коне – съпоставка.
- Използване на конете за селскостопанска работа и транспорт.
- Амуниция и грижи за амуницията.
- Почистване, обработване и оползотворяване на отпадъците от конете.
- Инфлуенца по конете.

Приложна задача/казус: Да се изчисли извършената работа от двойка коне във впряг по зададени данни и се определи видът на показаната амуниция, като се обозначат съставните ѝ части с техните наименования.

Дидактически материали: Примерни данни, необходими за изчисляване на извършената работа - теглителна сила (в кг), скорост на движение на конете (км/ч), продължителност на работата (в часове) и схема на впрегатна амуниция без обозначения на съставните ѝ части.

<i>Критерии за оценяване на изпитна тема № 10</i>	Максимален брой точки
1. Описва и сравнява екстериорните особености на различните ползвателни типове коне.	10
2. Описва начина и особеностите при използване на конете за селскостопанска работа и транспорт.	10
3. Описва видовете амуниция за коне и грижите за нея.	10
4. Описва начините за почистване, обработване и оползотворяване на отпадъците от конете.	10
5. Описва клиничните признаци на инфлуенцата по конете и обяснява причините за възникване и начините за лекуване.	5
6. Решава приложната задача/казуса.	15
Общ брой точки	60

Изпитна тема № 11: Конят като обект на покупко-продажба

План-тезис:

- Екстериорни недостатъци на конете, имащи значение при покупко-продажбата.
- Определяне възрастта на конете по зъбите.
- Кондиция на конете.
- Изследване на половите органи на конете.
- Цени и видове цени.

Приложна задача/казус: Да се определи възрастта на конете по зъбите, изобразени на илюстрациите.

Дидактически материали: Илюстрации на челюсти на коне на различна възраст.

<i>Критерии за оценяване на изпитна тема № 11</i>	Максимален брой точки
1. Определя и описва екстериорните недостатъци, имащи значение при покупко-продажбата на коне.	10
2. Описва начина за определяне възрастта на конете по зъбите.	10
3. Описва видовете кондиция при конете.	10
4. Описва начините за изследване на половите органи.	10
5. Изяснява понятието цена и различните видове цени.	5
6. Решава приложната задача/казуса.	15
Общ брой точки	60

Изпитна тема № 12: Подковаване на конете

План-тезис:

- Видове подкови и клинци.
- Подготовка на копитото и подковата за подковаване.
- Подковаване на конете и грижи за копитата.
- Болести на копитата - възпаление на живеца, копитни язви, цепки и пукнатини.
- Качество на продукцията.

Приложна задача/казус: Определете какви видове подкови и клинци са изобразени на илюстрациите. Разпознайте изобразените инструменти за подковаване.

Дидактически материали: Илюстрации на различни видове подкови, клинци и инструменти за подковаване.

<i>Критерии за оценяване на изпитна тема № 12</i>	Максимален брой точки
1. Описва и разграничава видовете подкови и клинци.	10
2. Описва подготовката на копитото и подковата за подковаване.	10
3. Описва техниката на подковаване на конете и грижите, които трябва да се полагат за копитата.	10
4. Описва различните болести по копитата и обяснява причините за възникване и начините за лекуване.	10
5. Анализира факторите, влияещи върху качеството на продукцията.	5
6. Решава приложната задача/казуса.	15
Общ брой точки	60

Изпитна тема № 13: Ездови породи коне

План-тезис:

- Чистокръвни и полукръвни ездови породи - представители, създаване, екстериорна и продуктивна характеристика.
- Развъдни системи и понятие за кръвност в коневъдството.
- Ездова амуниция - устройство и начин на използване.
- Болести на дихателната система при конете - чуждотелна пневмония.
- Икономическа ефективност на рекламата.

Приложна задача/казус: Да се разпознаят породите коне и се обозначат частите на ездовата амуниция с техните наименования

Дидактически материали: Снимки на чистокръвни и полукръвни ездови породи коне и схема на ездова амуниция без обозначение на съставните ѝ части.

<i>Критерии за оценяване на изпитна тема № 13</i>	Максимален брой точки
1. Характеризира и сравнява породите.	15
2. Разграничава развъдните системи и изяснява понятието кръвност в коневъдството.	10
3. Описва устройството и начина на използване на ездовата амуниция при конете.	10
4. Описва клиничните признаци на чуждотелната пневмония при конете и обяснява причините за възникване и начина на лекуване.	5
5. Изяснява икономическата ефективност на рекламата.	5
6. Решава приложната задача/казуса.	15
Общ брой точки	60

Изпитна тема № 14: Ездово-впрегатни породи коне

План-тезис:

- Български и немски ездово-впрегатни породи коне - представители, създаване, екстериорна и продуктивна характеристика.
- Методи на кръстосване в коневъдството.
- Фотографиране на конете.
- Тренираност и спортна форма на конете.
- Маркетингът като система.

Приложна задача/казус: Да се прецени отговарят ли на изискванията за фотографиране на коне предоставените ви снимки. Кои изисквания не са спазени и как това се отразява на качеството на снимката и на екстериорната преценка на конете, изобразени на нея.

Дидактически материали: Снимки на коне, при които не са спазени всички правила за фотографиране.

<i>Критерии за оценяване на изпитна тема № 14</i>	Максимален брой точки
1. Характеризира и сравнява породите.	15
2. Описва и разграничава различните методи на кръстосване в коневъдството.	10
3. Обяснява изискванията при фотографиране на коне.	10
4. Изяснява връзката между тренираност и спортна форма на конете.	5
5. Изяснява маркетинга като система.	5
6. Решава приложната задача/казуса.	15
Общ брой точки	60

Изпитна тема № 15: Впрегатни породи коне

План-тезис:

- Лековпрегатни породи - Дунавска порода и рисисти породи коне - създаване, екстериорна и продуктивна характеристика.
- Тренинг и изпитване на рисисти коне.
- Алюри при коня.
- Тетанус - причинител, клинични признаци и лекуване.
- Организация и нормиране на труда.

Приложна задача/казус: Разпознайте породите коне и определете с какъв ход се е движил конят, чийто следи са изобразени на схемата.

Дидактически материали: Снимки на лековпрегатни породи коне и схема на следи от копитата на кон, движил се с различни ходове.

<i>Критерии за оценяване на изпитна тема № 15</i>	Максимален брой точки
1. Характеризира и сравнява породите.	15
2. Описва процеса на тренинг и начините за изпитване на рисисти коне.	10
3. Описва различните видове алюри при коня.	10
4. Описва клиничните признаци и обяснява причините за възникване и начините за лекуване на тетануса.	5
5. Описва начините за организация и нормиране на труда.	5
6. Решава приложната задача/казуса.	15
Общ брой точки	60

Изпитна тема № 16: Тежковозни породи коне

План-тезис:

- Тежковозни породи коне - английски, белгийски, френски, руски, български - екстериорна и продуктивна характеристика, съпоставка между тях.
- Тренинг и изпитване на впрегатни коне.
- Впрегатна амуниция - устройство и начин на използване.
- Газова колика при конете.
- Маркетингови стратегии.

Приложна задача/казус: Да се разпознаят породите коне и се обозначат частите на впрегатната амуниция с техните наименования.

Дидактически материали: Снимки на тежковозни породи коне и схема на впрегатна амуниция без обозначение на съставните ѝ части.

<i>Критерии за оценяване на изпитна тема № 16</i>	Максимален брой точки
1. Характеризира и сравнява породите.	10
2. Описва процеса на тренинг и начините за изпитване на впрегатни коне.	10
3. Описва устройството и начина на използване на впрегатната амуниция при конете.	10
4. Описва клиничните признаци на газовата колика при конете и обяснява причините за възникване и начина на лекуване.	10
5. Изяснява същността на различните видове маркетингови стратегии.	5
6. Решава приложната задача/казуса.	15
Общ брой точки	60

Изпитна тема № 17: Примитивни породи коне

План-тезис:

- Планински и местни примитивни породи коне - екстериорна и продуктивна характеристика, съпоставка между тях.
- Пасищно отглеждане на конете.
- Пироплазмоза по конете - причини, клинични признаци и лекуване.
- Подобряване на ливадите и пасищата.
- Машини за торене с органични торове - устройство и технологичен процес.

Приложна задача/казус: Да се изчислят показателите, свързани с използването на пасищата - брой на парцелите, продуктивност, натовареност.

Дидактически материали: Примерни данни, необходими за изчисляване на показателите.

<i>Критерии за оценяване на изпитна тема № 17</i>	Максимален брой точки
1. Характеризира и сравнява породите.	15
2. Описва технологията за пасищно отглеждане на коне.	10
3. Описва клиничните признаци на пироплазмозата и обяснява причините за възникване и начините за лекуване на болестта.	5
4. Описва начините за подобряване на ливадите и пасищата.	10
5. Описва устройството и технологичния процес на машините за торене с органични торове.	5
6. Решава приложната задача/казуса.	15
Общ брой точки	60

Изпитна тема № 18: Репродуктивни качества на конете

План-тезис

- Избор на коне за разплод.
- Бременност и раждане при кобилите.
- Тавриране на конете.
- Фуражни моркови - агротехника на отглеждане.
- Стартиране на бизнеса.

Приложна задача/казус: Преценете могат ли да бъдат заплодени кобилите, за които са известни следните примерни конкретни данни - порода, възраст в месеци, живо тегло, телесно развитие, здравословно състояние и др. Обосновете отговора си.

Дидактически материали: Примерни данни за кобилите - порода, възраст в месеци, живо тегло, телесно развитие, здравословно състояние и др.

<i>Критерии за оценяване на изпитна тема № 18</i>	Максимален брой точки
1. Описва изискванията за избор на коне за разплод.	10
2. Демонстрира знания за протичането на бременността и раждането при кобилата.	10
3. Описва начините за тавриране на конете и препоръчва най-подходящите за конкретни условия.	10
4. Описва агротехниката на отглеждане на фуражните моркови.	10
5. Изяснява изискванията при стартиране на бизнеса.	5
6. Решава приложната задача/казуса.	15
Общ брой точки	60

2. Критерии за оценяване

Комисията по оценяване на изпита по теория на професията и специалността, назначена със заповед на директора на училището/ръководителя на обучаващата институция, определя за всеки критерий конкретни показатели, чрез които да се диференцира конкретният брой присъдени точки.

IV. ДЪРЖАВЕН ИЗПИТ ПО ПРАКТИКА НА ПРОФЕСИЯТА И СПЕЦИАЛНОСТТА

1. Указания за съдържанието на индивидуалните практически задания

Чрез държавния изпит по практика на професията и специалността се проверяват и оценяват професионалните умения и компетентности на обучаваните, отговарящи на **трета** степен на професионална квалификация.

Изпитът по практика на професията и специалността се състои в преценка на зоохигиенните и екологичните изисквания за отглеждане на животните, избор на подходящи породи, технологии на хранене и отглеждане, начини на размножаване, извършване на дейности, свързани с отглеждането на животните, техническото обслужване на машините и съоръженията, използвани в животновъдството, и др.

Индивидуалното изпитно задание съдържа пълното наименование на училището/обучаващата институция, празни редове за попълване имената на обучавания, квалификационната форма, началната дата и началния час на изпита, крайния срок на изпита – дата и час, темата на индивидуалното практическо задание и изискванията към крайния резултат от изпълнението на заданието. По решение на комисията могат да се дадат допълнителни указания, които да подпомогнат обучавания при изпълнение на индивидуалното практическо задание.

Индивидуалните практически задания се изготвят от комисията за провеждане и оценяване на изпита по практика на професията и специалността в училището/обучаващата институция. Броят на изготвените задания трябва да бъде поне с един повече от броя на явяващите се в деня на изпита. Всеки обучаван изтегля индивидуалното си практическо задание, в което веднага саморъчно написва трите си имена.

Примерно практическо задание: Отглеждане и използване на коне за езда

Указания:

- Определяне на необходимото количество фуражи за деня, преценка на тяхното качество, подготовка за изхранване и залагане в необходимата последователност.
- Поене на конете - време и кратност.
- Полагане на грижи за хигиената на тялото и крайниците.
- Преценка на здравословното състояние на конете.
- Заседлаване и заюздаване на коня преди тренировка.
- Езда на корда.
- Грижи за коня след тренировката.

2. Критерии за оценяване

За всяко индивидуално практическо задание комисията по провеждане и оценяване на изпита по практика на професията и специалността, назначена със заповед на директора на училището/ръководителя на обучаващата институция, разработва показатели по критериите, определени в таблицата. Посочва се максималният брой точки, които се поставят при пълно, вярно и точно изпълнение на показателя.

Пример:

№	Критерии	Показатели	Макси- мален брой точки	Те- жест
1.	<p>Спазване на правилата за здравословни и безопасни условия на труд и опазване на околната среда.</p> <p>Забележка: Този критерий няма количествено изражение, а качествено. Ако обучаваният по време на изпита създава опасна ситуация, застрашаваща собствения му живот или живота на други лица, изпитът се прекратява и на обучавания се поставя оценка слаб (2).</p>	<p><i>1.1. Избира и използва правилно лични предпазни средства.</i></p> <p><i>1.2. Правилно и по безопасен начин употребява предметите и средствата на труда.</i></p> <p><i>1.3. Разпознава опасни ситуации, които биха могли да възникнат в процеса на работа и дефинира, и спазва предписания за своевременна реакция.</i></p> <p><i>1.4. Описва дейностите за опазване на околната среда, свързани с изпитната му работа, включително почистване на работното място.</i></p>		да/не

2.	Ефективна организация на работното място.	<p>2.1. Подреденост на инструменти, пособия и материали, осигуряваща удобство и точно спазване на технологията.</p> <p>2.2. Целесъобразна употреба на материалите;</p> <p>2.3. Работа с равномерен темп за определено време.</p>	2 2 1	5
3.	Спазване изискванията на правилниците, наредбите и предписанията.	<p>3.1. Обяснява работата си при спазване на йерархична подчиненост от други лица.</p> <p>3.2. Спазва изискванията на правилниците, наредбите и предписанията, свързани с изпитното задание (материали, инструменти, лични предпазни средства).</p>	3 2	5
4.	Правилен подбор на детайли, материали и инструменти съобразно конкретното задание.	<p>4.1. Преценява типа и вида на необходимите материали, детайли и инструменти според изпитното задание.</p> <p>4.2. Правилно подбира количеството и качеството на необходимите материали, детайли и инструменти.</p>	2 3	5
5.	Спазване на технологичната последователност на операциите според практическото изпитно задание.	<p>5.1. Самостоятелно определя технологичната последователност на операциите.</p> <p>5.2. Спазва технологичната последователност на операциите в процеса на работа.</p>	3 2	5
6.	Качество на изпълнението на практическото изпитно задание. Изчерпателност на разработката.	<p>6.1. Всяка завършена операция съответства на изискванията на съответната технология.</p> <p>6.2. Крайното изделие съответства на зададените технически параметри;</p> <p>6.3. Изпълнява задачата в поставения срок.</p>	8 8 4	20
7.	Самоконтрол и самопроверка на изпълнението на практическото изпитно задание.	<p>7.1. Осъществява операционен контрол – при избора на материали, изделия и инструменти и при изпълнение на конкретни дейности.</p> <p>7.2. Контролира техническите показатели - текущо и на готово изделие.</p> <p>7.3. Оценява резултатите, взема решение и отстранява грешките.</p> <p>7.4. Прави оптимален разчет на времето за изпълнение на изпитното задание.</p>	1 1 1 2	5

8.	Защита на извършения монтаж (ремонт) настройка на уреда (машина/апарат и др.) или защита на изработения проект или защита качествата на готовото изделие.	<i>8.1. Може да представи и обоснове приетия вариант на решение /изпълнение на практическото задание.</i>	10	15
		<i>8.2. Демонстрира добра техника на презентирание.</i>	5	
Общ брой точки			60	

V. СИСТЕМА ЗА ОЦЕНЯВАНЕ

Максималният брой точки за всяка изпитна тема или за всяко изпитно задание е **60**. Неправилният отговор се оценява с 0 точки. Непълният отговор се оценява с част от точките за верен и пълен отговор.

Преминаването от точки в цифрова оценка съгласно чл. 7, ал. 4 от Наредба № 3 от 2003 г. за системата на оценяване се извършва по следната формула:

Цифрова оценка = общият брой точки от всички критерии : 10

Получената цифрова оценка се изчислява с точност до 0,01.

Оценяването на писмените работи от държавния изпит по теория е в съответствие с чл. 46 от Наредба № 3 от 2003 г. за системата на оценяване.

Изпълнението на практическото задание от държавния изпит по практика се оценява в съответствие с чл. 48 от Наредба № 3 от 2003 г. за системата на оценяване.

VI. ПРЕПОРЪЧИТЕЛНА ЛИТЕРАТУРА

1. Караиванов, Р. Г. Бързев. Коневъдство. Агропрес, София, 1994.
2. Андреев, А. В. Лазаров. Животновъдство. Дионис, София, 1993.
3. Добрев, Д. Г. Бързев. Ръководство за упражнения по коневъдство. Земиздат, С, 1989.
4. Бързев, Г. А. Стоянов. Конят като обект на покупко-продажба, Стара Загора, 2001.
5. Илиев, Л.и кол. Земеделска техника - 1 част. Техника, София, 1997.
6. Мандраджиев, С. Земеделска техника - 2 част. Хр. Г. Данов, Пловдив, 1993.
7. Вакарелски, Й. Механизация на селското стопанство - 2 част. Земиздат, София, 1987.
8. Диманов, Диман. Ж.. Станчев. Основи на ветеринарната медицина. Земиздат, С., 1991.
9. Якимова, Я. Мицова, Г. Фуражно производство с основи на земеделието. Земиздат, С., 1992.
10. Лалов, Хр. Бодуров, Н. Ветеринарна пропедевтика, лабораторна диагностика и терапевтична техника. Земиздат. София. 1977.
11. Вишняков, Юрий. Камбуров, П. Матев, М. Ветеринарна паразитология. Земиздат. С., 1977.
12. Габрашански, П. Койчев, К. Чичев, Т. Вътрешни незаразни болести по домашните животни. Земиздат, София, 1990.

VII. АВТОРСКИ КОЛЕКТИВ

1. Светла Сиракова – ПГСС „Царица Йоанна”, гр. Пазарджик
2. Василка Димова – ПГСС „Царица Йоанна”, гр. Пазарджик

VIII. ПРИЛОЖЕНИЯ

а) Примерен изпитен билет

..... (пълно наименование на училището/обучаващата институция)	
ДЪРЖАВЕН ИЗПИТ ПО ТЕОРИЯ НА ПРОФЕСИЯТА И СПЕЦИАЛНОСТТА ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА ТРЕТА СТЕПЕН НА ПРОФЕСИОНАЛНА КВАЛИФИКАЦИЯ	
по професията 621040 Техник-животновъд	
специалността 6210407 Коневъдство и конна езда	
Изпитен билет №.....	
<i>Изпитна тема:</i>	
<i>(изписва се точното наименование на темата)</i>	
План-тезис:	
.....	
.....	
Приложна задача:	
Описание на дидактическите материали:.....	
Председател на изпитната комисия:	
<i>(име, фамилия)</i>	<i>(подпис)</i>
Директор/Ръководител на обучаващата институция:	
<i>(име, фамилия)</i>	<i>(подпис)</i>
<i>(печат на училището/обучаващата институция)</i>	

б) Примерно индивидуално практическо задание

.....
(пълно наименование на училището/обучаващата институция)

**ДЪРЖАВЕН ИЗПИТ ПО ПРАКТИКА НА ПРОФЕСИЯТА И СПЕЦИАЛНОСТТА
ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА ТРЕТА СТЕПЕН НА ПРОФЕСИОНАЛНА
КВАЛИФИКАЦИЯ**

по професията 621040 Техник-животновъд

специалността 6210407 Коневъдство и конна езда

И н д и в и д у а л н о п р а к т и ч е с к о з а д а н и е №

На ученика/обучавания

(трите имена на ученика/обучавания)

отклас/курс,

начална дата на изпита: начален час:

крайна дата на изпита: час на приключване на изпита:.....

1. Да се:

(вписва се темата на изпитното задание)

2. Указания (инструкции/изисквания) за изпълнение на практическото задание:

УЧЕНИК/ОБУЧАВАН:

(име, фамилия)

(подпис)

Председател на изпитната комисия:.....

(име, фамилия)

(подпис)

Директор/Ръководител на обучаващата институция:.....

(име, фамилия) (подпис)

(печат на училището/обучаващата институция)